

D O M I N I C I
M A C R I
M E L I T E N S I S
Equitis Aurati, Com. Palatini, Proton. Apostolici,
Cathedr. Ecclesiae Viterbien. Canonici Theol. ac
Sacrae Congregationis Indicis Consultoris,
HIEROLEXICON,

S I V E

SACRUM DICTIONARIUM;

IN QUO ECCLESIASTICÆ VOCES, EARUMQUE
Etymologiatæ, Origines, Symbola, Cæmoniæ, Dubia, Vocabula bar-
bara, atque Sac. Scripturæ, & SS. Patrum phrases obscuræ elucidantur.

OPUS FIGURIS ORNATUM, ET A CAROLO MACRO
Authoris Fratre, Bibliotheca Alexandrina in Archigymnasio Urbis
Prefecto, maximè locupletatum.

ACCREDIT INDEX CRITICUS, AC SYLLABUS GRÆCARUM
Vocum, de quibus agitur; necnon CONTRADITIONES APPA-
RENTES Sacrae Scripturæ, ab eodem DOMINICO conciliatae, &
ex ipsis Schedis in hac novissima editione plurimùm ampliatae.

De la libreria
de S. Esteban

del nunciado
de Salamanca

V E N E T I I S, M D C C X I

Apud Paulum Balleonium.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIIS.

Dilecto de l'Imperio al P. Pedro / Pedro hijo de su casa
y Pagon en la libreria en 12. de abril de 130. y por la dñda de
P. Juan Campano m.
la notaria

PROMULSIO OPERIS.

UOD nil cultius, ac gloriōsus Religionis ministerio existat in terris, nil emicet in Orbe clarissus; Natura dictante enodatur, quae à Mundi exordio externis signis Creatorem venerari sideris axiomatibus à summo Cœlorum mortales astruit. Quin & ipsamet Divina Majestas cæmoniarum copiam in Levitici libro dictaverat; ideo sacrosancta Mater Ecclesia divinitus afflata, altissima mysteria, piissimaque significata externis cæremoniis condidit, ut iis ad Summi Monarchæ obsequium mortalium mentes dirigantur; & ut Tridentinæ Synodi effatis utar: *Cum natura (inquit) humana ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad verum divinarum meditationem sustollî, propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet, quadam submissa voce, alia verò clariore in Missa pronunciantur, instituit; ceremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina, & traditione, quo & Majestas tanti Sacrificii commendaretur, & mientes fidelium per hac visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quae in hoc Sacrificio latente, contemplationem excitarentur.* ^a

Quibus tamen nedum Fidelium corda ad divinum obsequium extitantur, verum & durissima Adversariorum pectora lacerantur. Quid, queso, Valentis perfidi in Arianismo Imperatoris lenivit animum, nonnè ejus stupor in Sacris cæremoniis à Divo Basilio rite ac pie administratis? ^b Quid, inquam, ad poenitentiam reduxerat satellites à Justina Augusta, eodem Arianismo infecta, in Divi Ambrosii crucificationem intra veneranda thalami penetralia missos, an non hic Sacer obsequii Ritus ab eis inspectus? ^c Exaltet siquidem Israel magnalia Dei, quia in clangoribus, ac vociferationibus Jerichuntina mœnia corruere dedit eis. At nos divinos favores commemoramus, per quos absque Christianorum strepitu, aut vociferatione, sed unico verbo *Amen* fiducialiter pronuntiato, innumerabiles fidei hostes corre-

^a Concil.
Trid. sess.
22. cap. 3.

^b Baron.
22. ppo. na-
mer. 44.

^c D. Ambr.
epist. 22. ad
Marcellam
Sororem.

TYPOGRAPHUS

LECTORI.

Oc Opus , Authore vivente , ter Italico
idiomate editum , desiderio tamen alien-
igenæ utilitatis quartò extra Italiā la-
tino sermone divulgatum fuit . Verūm
cum latina illa editio non fuerit juxta
ultimam Italicam impressionem , quæ
verborum copia notabiliter auēta reperitur ; ideo ,
Eruditorum stimulo , hæc novissima à CAROLO
MACRO Authoris Fratre ex recentiore Italica trans-
lata , scatet correcta , meliusque coordinata , ac am-
pliata , cuius Additiones hisce notulis : FR. :||: desi-
gnantur . Quantæ autem utilitatis sit hoc Opus , su-
pervacaneum esset hic referre , dum suomet splendo-
re diù jam se commendavit . In hoc enim HIERO-
LEXICO non nuda tantum verba explicantur , sed
pertinentibus ad ea Etymologiis , Mysteriis , Rubri-
cis , scholasticis , moralibus , controversialicis , cano-
nicisque Quæstionibus , & concionabilibus concepti-
bus adornantur ; necnon Legum obscuræ , & barba-
ræ dictiones , scientiarum termini , ac similia decla-
rantur . Ut autem in me arrogantiæ notam caveam ,
Tuæ sapientiæ , benigne Lector , quantum hoc Opus
exterorum muniat ingenia , augeatque pietatem , de-
nuntiandum committo , & enixè exoro . Vale .

HIEROLEXICON, SIVE SACRUM DICTIONARIUM.

A

Est nota comminatoria in Sacra Scriptura, & apud ejus Expositores, ut exempli gratia: [Dispone domui tuae &c. Isaiae cap. 28. Adhuc quadraginta dies &c. Jonae cap. 3.] ubi littera A, præposita, à Græcis αἰτια, idest, comminatio vocatur. FR. Vide latius lib. 3. Biblioth. Sanctæ Sixti Senensis. A, est etiam nota imperfectionis. Vide Ephron. Item signum absolutionis. Vide Pandelle.

A. FR. dicitur quintus mensis hebreorum. Shetlogi Diatriba antiq. hebraic. lib. 2. dil. 4. lec. 5. num. 29.

ABACTUS. FR. qui gregem abigit, vel partem gregis. Gloss. in rubricam Gratian. post Can. Nullus introducitur, + quæst. 5. Inscriptio.

ABASCANTUS, vox græca αἴσας significat scripturam, vel breve, quod ad collum appensum serebatur, & propriè rem absque malignitate, seu invidia sonat: hac vocus usus est Tertull. in opprobrium Valentinianorum hæreticorum, [Hi nimirūm (inquiens) cùm animæ de corporibus excesserint, & per singula tabulata cælorum de recepto despici cœperint, & interrogari arcana illa hæreticorum sacramenta, tunc confitendum apud veras potellates, & veros homines, Taletos, scilicet, & Abascantos, & Acinetos Valentini: advers. Gnost. cap. 10.] Ubi per Taletos, & Acinetos fabulosa numina Valentinianorum intelligit, qui felicitatem, ac beatitudinem in certis numericis proportionibus reponabant, quas Mones, idest, secula appellabant; nam αἰών græcè seculum significat. Harum Valentinianorum divinitatum idem Hierolexicon Magri.

Tertullianus longum catalogum texuit, quem videlicet penes Pamelium in ejus annot. ad d. Tertull. & nos brevitatis gratia relinquimus. Vide Enna.

ABAUDIO. Inobedio, & audire renuo. [Nec præceptum vestrorum Tyrannorum principum exaudio, imò abaudio. In vita S. Nicéphori mart. 9. Febr.]

ABBAS. Dignitas Monastica, quæ etiam hodie est inter Clericos seculares, ab hebraica voce, *Abba*, idest, Pater. Antiquitus magna solemnitate anniversarium Abbatis penes Monachos celebrabatur: [Una autem die anniversaria, quando ordinatus est Abbas Monasterii, de quo suprà diximus, misit Abbas unum de Fratribus ad Paphnutium, ut invitaret eum ad anniversarium Abbatis. In vita S. Euphrosynæ.] Usus mitræ quo tempore inter Abbates habuisset principium, de hoc varii varia scripere; aliqui volunt tempore Urbani II. Papæ de anno 1091. S. Petro Cluniacensi Abbat primò concessam fuisse mitram; qui tamen ob humilitatem ea uti noluit. Alii multò antè, nimilùm, S. Justina Patavina Abbati à Leone Nonno Pontifice de anno 1040. concessam tradunt, quando, scilicet, ille Pontifex à sua Montis Gargani peregrinatione rediisset, tunc in transitu Casinensis Monasterii, ibique in Domus Lea Palmarum Sacrum Pontificaliter celebrans, ejusdem loci Abbat, & successoribus sandaliis, dalmatica, chirothecisque in solemnibus celebrationibus induendi facultatem concessit, ut Author est Leo Ostien. lib. 2. cap. 82. FR. Antiquior tamen hæc facultas in Bullar. Casin. tom. 1. const. 2. num. 2. reperitur, ibi enim legitur, quod IV. Kalendas Maji anno DC XLIII. Theodorus Papa ad instantiam Rotharid Longobardorum Regis, & Gudibergæ Reginae hoc

A pri-

Aliqui existimarent diplomata habuisse duo certa sigilla appensa, aliū verò (cum quibus concurro) putant unicum fuisse sigillum cereum ex utraque parte signatum, eo pacto quo plumbea Papæ sigilla fieri solent. Hunc imprimendi modum solitus Imperatoris, & Patriarchæ idem Balsamon de privil. Patriarch. solitum fuisse scribit. Hodie Papa bullas expeditionum, & collationum in plumbō signat; sed cum hac differentia, quod expeditiones in forma dignum, ut ajunt, ex funiculo, rubro, & flavo colore contorto plumbum pendet. Errat tamen Polidorus Virginius, assenser Stephanum III. obsignare incopisse in bullâ plumbea; conservatur enim adhuc Aretii cum prædicto plumbō bullâ S. Sylvesteri Papæ, & in S. Angeli Arce de Urbe eodem modo reperiuntur Bullæ Leonis Primi, Gregorii Magni, & aliorum Pontificum ex relatione Rinaldi olim ejusdem Archivii Custodis, qui tamen Pontifices antecessores præfati Stephanî III. fuere, ac idem Ryualdus stylum plumbei sigilli à S. Syl-

vestro incœpisse opinatur. Pontificis *Bulla aurea* illa dicitur, qua Imperator confirmatur, nam in auro cuditur. FR. Aurea Bulla erat Clementis VII. in qua Henrico VIII. Angliae Regi titulum Defensoris fidei contulerat. Similiter aurea fuit illa, qua Franciscus Primus Galliarum Rex fodus inter ipsum, & præfatum Henricum firmauerat, in quo sigillo ex uno latere hæc verba erant impresa: *Plurima servantur fadere, cuncta fide.* I: Collocatio autem, quæ in eo plumbō, & in variis antiquis picturis habetur, scilicet, à parte dextra D. Pauli, & à sinistra D. Petri, ex antiquo usu provenit, quia tunc dignior lava habebatur, de qua re disertè Leo Allatius lib. 1. de Eccles. Occident. & Orient. perpet. consens. cap. 6. FR. Sic etiam eorundem Apostolorum capita in antiquis, argenteisque statuis supra Ciborium Lateranensis Ecclesiæ adhuc extant conservata, ita ut S. Petri effigies ad sinistram, & S. Pauli ad dexteram collocatae sint, eodem prorsus modo, ac forma ut subjectæ figuræ demonstrant.

Usque ad præsens maximæ estimationis habentur sinistra inter Græcos, & nos prius sinistrum Altaris cornu, quidem dexterum incensamus. Lepida quidem iuri non minus, quam ingeniosa Ottonis iur. S. Nicolai in carcere Cardinalis, Apostolicique Legati inventio, ad sedandam præcedentia differentiam inter duos Angliae preci-

putos Episcopos in Concilio Londinense de anno 1237. ortam, ubi Eboricensis Præsul à gravamine præcedentia se appellaverat, quia Cantuariensis Compræsul ad dextrum ejusdem Legati latus se collocarat: is amborum Archiepiscoporum differentiam sedavie, eleganter eis ostendens, quod in bullâ Papali Petrus ad Pauli finitram

CALVINIANI, seu *Calviniste*, recentiores Hæretici. Vide *Companatores*. *Hugonottus*.

CALUMNIOR. Vide *Impostor*. *Prævaricor*.

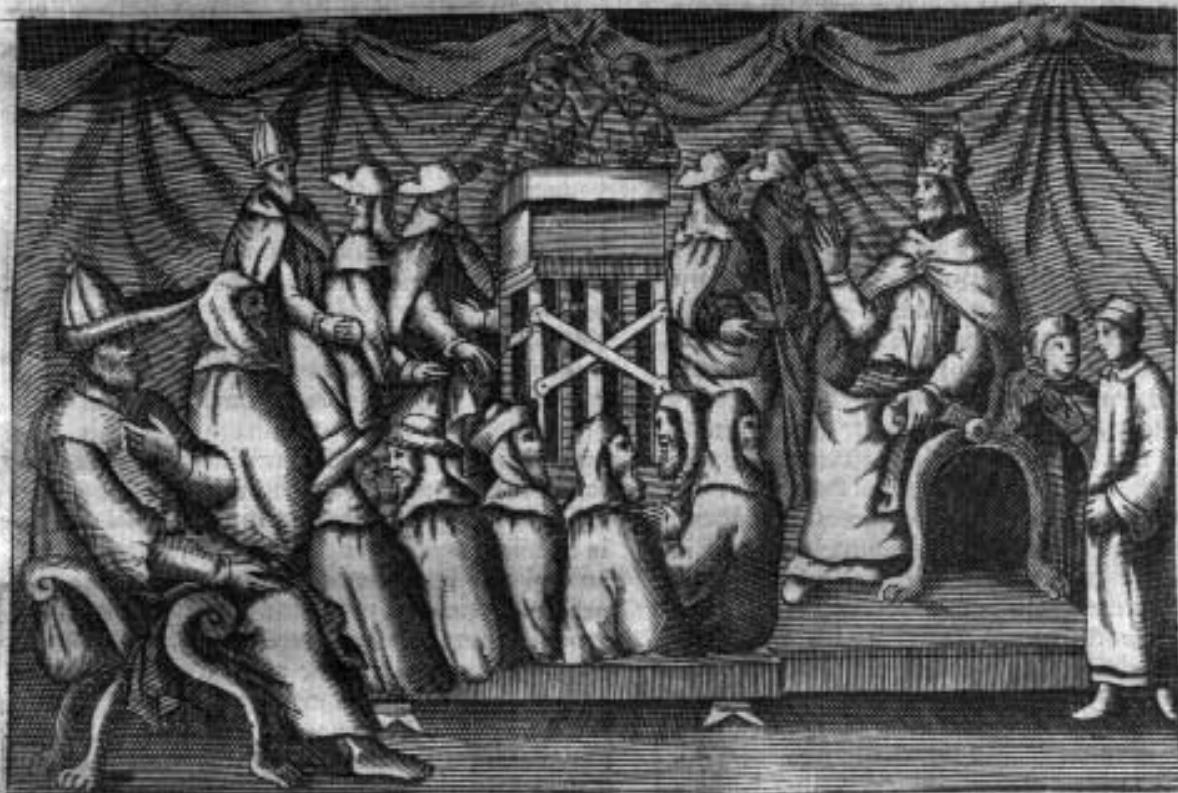
CALUMNIATOR. Vide ejus synonyma in dict. *Accusator*.

CALYBÆ. Vide *Calsibe*.

CALYBITA, græcè καλύβης, tugurii habitator. Ita Sanctus Joannes, qui in insula Tiberina diu in tugurio permanens, hoc vocabulo cognominatus est.

CALYPTRA, Græcè καλύπτρα. FR. Diadematis genus, ab eo, quod sert Venetus Dux, non dissimile.

mile: [*Calyptram* in capite panno, purpura, & auro intextam circumdatam gestaret; quatenus sacerdos vergit, & ad pyramidem superficie funditur. *Nicephor*. *Gregor*. hist. lib. 5. & 7. *Joannes rubra* talaria cum pyramide margaritis distincta, in cuius summitate purpureus lapis fulgebat, (ea Regum sunt insignia) mox despotica dignitate à Rege munatur. *Georg. Logoth.* in *Chronic. Constantinop.*] Cujus figuram ex æneis valvis templi Vaticani hic immediate describi curavimus. *Calyptæ* synonyma. Vide *Canelancium*. *Camescans*. *Mitra*. *Pileus*.

CAMALDULENSIS, Religiosi. Vide *Lauræ*. *Mixtum*.

CAMAEUS, gemina, in qua figura aliqua exalta, seu incisa est. [Nobilibus lapidibus insculptis, quos camæos vulgariter appellamus. *Matth. Paris. in hist.*] ex gallica voce *Cameyen*. In Ecclesia Messanensi duo cum cappis ad canonicalem Misam cantatam assistentes, *Camei* appellantur, fortassè, quia tanquam duæ statuæ atlantes, & nihil agentes, reperiuntur; inde nomen hoc illis inditum fuerat.

CAMBIA, dictio Germanorum vetusta, quæ officinam, ubi cervisia coquitur, significat. [*Carisolum* cum terris cultis, & incultis, molendinis, cambis, sylvis. *Privil. Caroli VII. Ecclesiæ Camaracensi concess. registr. in Chronica Camaracen. lib. 1. cap. 52.*] FR. puto legendum potius; [Cum terris, campis, sylvis &c.] Idem tamen vocabulum legitur in quadam Eugenii III. epistola ad Episcopum Atrebatensem. [*Molendinum* aliud cum duobus furnis, & *camba*. *Hierolexicon Magri*.]

CAMAURUM. Vide *Camelauclum*.

CAMBARIUS, qui cervisiam vendit.

CAMBIO, verbum, & *Cambium*. Vide *Concamatio*.

CAMBORTA, extremitates, seu margines. [*Camborta*, quæ sepem desuper firmant. In lege Salica tit. 39.] id est, circuitus virgarum, quibus in extremitate sepimentorum ob firmitatem vincentiuntur.

CAMBUCÀ, baculus Pastoralis, quo Episcopus in sacris functionibus utitur. [*Cum precibus reliquiis, & cambuca Sancti longius processerat. In vita S. Vvinoci Abb. cap. 13.*] Ab aliis *Camboca* scribitur. [*Baculum ipsius, quem vulgo Cambocam vocant, per manum Diaconi transmiserunt. Valfrid. in vita S. Galli lib. 1. cap. 26.*] Vide *Baculus*.

CAMELAUCIUM, *Camelancum*, *Canelangum*, *Camelancus*, & *Camelansum*. Biretum monachale Græcorum, & Benedictinorum, cuius limbus binas appendices parabolicis figuris

G

FR. Ultramontani in sœculis corruptis, quando, nimurum, barbara vocabula, & orthographiā in latinum sermonem immiserunt, hujus litteræ vicariā V. apposuerunt, sic VVlielmus pro Gulielmo, VVido pro Guido, VVerra pro Guerra, Vadium pro Gadium. Vide Gadium, & similia, de quibus dictum est in etione Disciplina.

GABALUS, in prima impressione hujus tractatus dixi hanc vocem patibulum, seu crucem significare, ab etymologia germanica, in quo idiomate *Gabal*, patibulum, seu furcam significat; sed deinde melius hujus dictionis sensum perquirens, montem significare detexi; sic nomen *Heliogabalis* Imperatoris, qui *Gabalus*, à vocabulo *Gebel* Arabicè, idest, mons appellabatur, deinde vocabulo Graeco-arabico *Helsogabulus*, hoc est, iolis mons denominatus fuit: sic etiam simile perobscrum vocabulum ex Aldhelmo cap. 3. de Virg. dilucidatur, ubi sic ait, de Christo loquens: [Verticem Gabali scandens sexta sabbati, hoc est, parasse] ve] ac bene intelligitur Redemptorem nostrum in hac die montem ascendiisse calvarium, ut crucifigeretur. FR. Nihilominus adhuc primus sensus sustinetur; nam ut ait Capitolinus in Opilio Macrino, quod hic Imperator duo nomina *Pii*, & *Felicitatis* à Senatu ei oblata primum recusans, secundum accepavit, ob id in eum græcum epigramma publicatum fuit, cui Imperator sic respondit:

Si talem grajum retulissent fata poetam,
Qualis latinus Gabalus iste fuit,
Nil populus nosset, nil nosset curia, magno
Nullus scripsisset carmina tetra mihi.

Ubi hæc Casaubonus notavit: [Cruce] vocabant gabalum, ut est apud Nonium, Hic gabalus, homo cruce dignus.

GABAONITA, seu *Gebanita*. Vide *Stacte*.

GABARUS. FR. Stultum, & insipidum significat. Isidori glossa.

GABASTA, vas ad vinum ferendum. [Iterum in Gabasta bibisti. Paul. Diacon. lib. 17.] Fortasse ex græco idiomate *adōs*, quod est vas pro vini mensura.

GABAE. Vide *Publicanus*.

GABATN, FR. hæbraica vox *Publicanos*, & *Gabba* Publicanorum Principem significant, unde *Gabellæ* nomen deductum existimat Baron. An. 31. num. 73. Vide *Parisim*. *Publicanus*.

GABBARA, Ægyptiaca vox significat cadaver exiccatum, & aromatibus conservatum, quod vulgariter in officinis *Mummia* dicitur. [Aegyptii ergo soli credunt resurrectionem, quia diligenter curant cadavera mortuorum. Morem enim habent siccare corpora, & quasi ænea reddere, Gabbaras ea vocant. D. Aug. tract. 1. de Resurrect. mort. cap. 52.] Et ibidem Plinii irritet, qui putavit hoc

vocabulum fuisse alicujus personæ nomen. Isidorus tamen *Galbare*, & *Gabares* habet. FR. apud Baron. Anno 34. nu. 145.

GABATHA, vas rotundum, & concavum, quod propensiili lychno inservit, ad cujus similitudinem Romæ p̄ssettum in Lateranenli Basilica ad Altare majus nonnullæ perspiciuntur, ex dono Alcanni Cardinalis Columnæ. In facello Pontificio, ubi Eucharistie Sacramentum allatur, noctu, dieque existunt duæ gabathæ, in quibus loco olei ardet continuò cera, quarum formam procu- riosa Lectoris cruditione hic delineandam curavi

Quilychni pro luminis alimento olim oleum habebant; sed Paulus IV. deinde (ut Jo: Baptista Tufus in illius vita refert) cereo pabulo in eis lumen perenne servari ordinavit. FR. Torrigius verò de Cryptis Vaticanæ editione secunda pag. 513. addit insuper, quod prefatus Pontifex ad curam harum gabatharum duos ministros deputaverit, & quod Gabatha *Gavata* etiam dicebatur, quæ patinam significat, quæcum aliquas vidisse memini ad lagenæ figuram ex Rhodo insula allatas, quando, scilicet, Equites Hierosolymitani ex ea insula expulsi sacra utensilia secum in Melitam attulerant, ac usq; ad nostra tempora hæ Gabatae conservabantur. Patina enim planiformis potius existit; hinc Ennodius Ticinen. Episc. ad subjecta ejus carmina hic allata hujusmodi titulum super scriperat, nempe: [De compositile habente septem gavatas.] Carmina vero sunt hæc: epigr. 22.

Diversis dapibus confinia proxima servat,
Dum claudit variis sercula multa viis
Limibibus certis, quod juncitus dividit ordo
Unus in argento, quam bene ventor habet.
Itaque *Gavata*, vel *Gabatha* patinam formam retinebat, quam tamen in facello pontificio diversificatam fuisse existimo, quando etiam loco olei adhiberi Paulus IV. mandaverat, & in for-

Quare phrygium puto fuisse idem, quod Italice Freggio corruptè dicitur, & erat ligamen, sive velum quatuor digitos larum more phrygio acupitum, quod circundabat limbum mitrae, eamq; constringendo firmabat, & i tergo remanebat per duos palmos pendens, quæ pendentia adhuc in mitris observatur, & ideo *Vitta*, & *Ligamen*, *Servum*, *Corona*, & *similia*, de quibus supra, dicebatur; indeque pars pro toto in denominatione sumebatur: quod ex eo allérere inducor, quia mitra S. Paschalis Papæ I. de qua supra dixi, depicta in potticu S. Cæciliæ, plana erat, & habebat fasciam ad limbum phrygiatum, & retro pendentem, quæ erat cerulei coloris: Eodemque modo Valentiæ Hispaniarum monstratur mitra ex albo serico, cum fascia in limbo circundata serici cerulei, auroq; phrygiata. Ex quibus antiquitatibus recentiorum Hæreticorum calumnia evincitur, quæ mitram allérer èst novum adinventum, contra quam assertiōnem Andreas du Saussai in ejus Panoplia scriptit eruditè. Sumimus Pontifex præter usum mitrae utitur *Camaurus*, quod alias Regnum dicitur: [In signum Imperii Pontifex uitetur regno; in signum Pontificis uitetur mitra, Innocent. III. serm. de S. Silvestro.] Vide Camaurum in dict. *Camalancium*. *Epanocli-
bus*. Aliqui putant, usum regni sive camauri tempore Clodovei Franciæ Regis incœpisse, quando, scilicet, ille Rex ad fidem conversus ornatussum coronam ab Imperatore Græcorum Anastasio accepit, quam postea Clodoveus in signum Sanctæ Romanae Ecclesiæ obedientie Hormisdæ Papæ dono misit, ut in dict. *Epanoclibus* dixi.

mus, qui Pontifex cuperat coronam gestare. Ita Surius 13. Januar. Sigiber. an. 550. Sed hunc usum tempore S. Silvestri incœpisse supra demonstravimus. Solitum erat quando Pontifex ad Ecclesiæ januam perveniebat, deposito Regno, sumere mitram. Cencius Camerar. in ejus Rituali. Antiquitus hoc regnum unica corona cingebatur: sed Bonifacius VIII. addidit reliquias duas, ut denotaret triplice Pontificis dominium, regium, nempe, imperiale, & saerdotale. FR. Effigies musiva Bonifacii VIII. posita in Lateranensi Ecclesia non longè ex parte interiori à porta Sancta unam tantum coronam in camauro haberet: Porro Spondanus ex Nicolao Alemanno de Lateranen. pariet. & ex Rogerio Abb. ait Bonifacium secundam coronam addidisse: tertiam verò Urbanum V. quod ex eo probabile videtur. Nam Joannes XXII. qui fuit multo post Bonifacium, duas tantum coronas in regno gestavit, ut ex ipsis deposito in Avenionensi Ecclesia sito appetat. Paulus tamen Secundus tres pretiosissimas coronas ab ejus Antecessoribus prætermisas in Camauro renovavit, ac Nicolaum Be-neventanum Archiepiscopum usu triregni prohibuit. Quando primus Diaconus Cardinalis ponit prima vice novo Pontifici Camaurum, dicit hæc verba: [Accipe thiaram tribus coronis ornatam, & scias te esse Patrem Principum, & Regum, Paforem orbis in terra, Vicarium Salvatoris Nostri Iesu Christi, cui est honor in secula seculorum. Amen.] Mitra autem significat Christi resurrectionem ob Constantini Imp. verba supra adducta. Item secundum Innocent. III. significat magnificientiam Christi; duo cornua denotant scientiam utriusq; testamenti, quæ debet resplendere in Ecclesiastico Paitorum capite, duæ fasciæ super humeros pendentes symbolum sunt spiritus, ac litteræ in divina Scriptura absconditæ, quia Præsul debet super humeros portare totum id, quod ore docet: hæc præfatus Innocent. cap. 50. Habent usum Mitre ex serico albo Cardinales ex concessione Pauli II. quando sacris paramentis sunt induti. Annal. Ecclesiast. ann. 1464. Episcopi Græci non utuntur mitra, excepto tamen Alexandrino Patriarcha, ut dictum est supra. Rutheni nihilominus Sarmatiae Europeæ Episcopi ferunt mitram rotundam variis ornamentis decoratam, eademque forma Moschorum Episcopi utuntur, sed nigri coloris; excepto tamen Novogradensis Episcopo, cojus mitra alba est, & ad formam Latavorum Episcoporum. De Abbatibus habentibus usum mitrae, dictum est in dict. *Abbas*. Sunt præterea multæ Cathedrales, in quibus Canonici, vel Dignitates ex indulto Papæ usum mitrae habent, ut sunt quatuor dignitates Toletanæ Cathedrales, nempe, Decanus, Archidiaconus, Cantor, & Thesaurarius, ex concessione Honorii III. de anno 1217. ut ex ejus epistolis lib. 2. epist. 771. constat, & Prior Conventualis Ecclesiæ Melitenium Equitum cum ceteris pontificibus ornamenti. Item Canonici Cathedrales

APPARENTES
SACRÆ SCRIPTURÆ
CONTRADICTIONES

A

DOMINICO MACRO MELITENSI

Equite Aurato, Com. Palatino, Proton. Apostolico,
Cathedr. Ecclesiæ Viterbien. Canonico Theol.
ac Sacræ Congregationis Indicis Consultore

CONCILIATÆ,

Atque ex ejusdem schedis hac novissima editione maximè
ampliatæ.

Opus Concionatoribus, & Ecclesiasticis utilissimum.

monia inire, ut Heliogabali *Urania docet*, seu *Venus apud Xiphilinum*; & nostris temporibus nota omnibus est solemnis *desponsatio*, quam cum Theride quotannis faciunt Veneti in die Ascensionis Domini. Habemus insuper exemplum desponsationis Antonii cum Minerva, teste Seneca in *Suasor*. Sic etiam hic Antiochus, ut honesto praetextu templum expoliaret, thesauros doris nomine surripere studuit; at templi *Sacerdotes* cautiiores fuere, ut ipse exitus comprobavit.

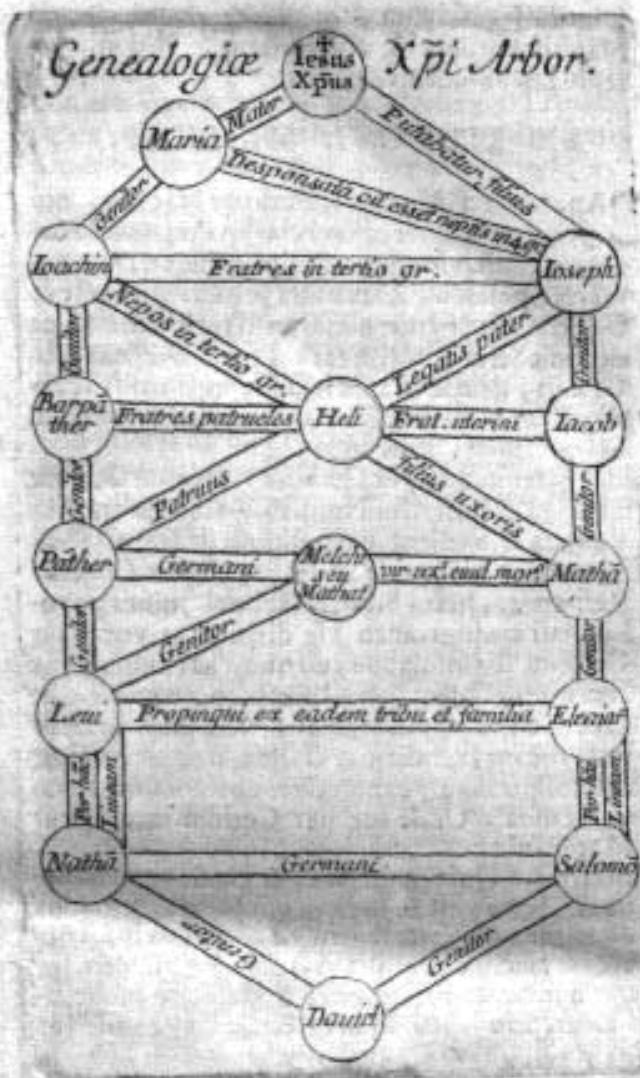
Cap.3.v.4. Simon de tribu Benjamin præpositus
Tempi. Quomodo poterat esse Templi præ-
positus, si erat de tribu Benjamin, non autem de
tribu Levitica? Respondeo, ille Simon erat præ-
positus in rebus prophanicis, non autem sacris.
Forsitan enim præterat thesauris, vel militari custo-
dize: sic etiam ejus frater Menelaus in iustè sum-
mum Pontificatum affectaverat.

Cap. 5. v. 27. [Judas autem Machabæus, qui decimus fuerat.] Et tamen cap. 14. dicitur Judas præfuisse omnibus Assidæis, cur igitur dicitur decimus? Respondeo, erat decimus, nimirum, unus ex decem viris Assidæorum, inter quos postea etiam generalis dux fuit.

Cap.8.v.22. [Constituit itaque fratres suos duces utrius ordinis Simonem, & Josephum.] Nullus tamen ex fratribus Iudearum vocabatur Josephus. Respondeo, Josephus idem erat, ac Joannes; ita Scrutius explicat.

EX EUANGEL. S. MATTHÆI.

Cap. i. Statim in ipso exordio occurrit difficultas illa celebris, cur Matthæus Christi genealogiam à David usque ad Joseph deducat per Salomonem, Lucas verò per Nathan: ergo alii parentes tribuuntur Josepho à S. Luca: alii à S. Matthæo. Hunc locum olim objecit Julianus Augustus. S. Hieronymus verò enodavit dicens; à S. Luca recenseri parentes Josephi secundum legem, à S. Matthæo autem secundum naturam. Nam Deus præceperat, quod si frater absque liberis è vita discessisset, alius frater ejus uxorem acciperet ad suscitandum fratris semen. Hanc difficultatem nuper Christianis objecit Ahmed Persa in suo libro inscripto Politor speculi, contra quem Apologiam eruditè, ut assolet, scripsit P. Philippus Guadagnola, Clericus Regularis Minor lingue Arabicæ professor egregius, ac in nostra Congregatione meus collega, qui cap. 7. sc. i. notat S. Matthæum uti verbo *Genitum* ad significandam naturalem generationem, Lucam verò non uti tali verbo, sed dicere: [Joseph, qui fuit Heli, qui fuit Mathat, &c.] Arabicus legit Joseph filii Heli, filii Mathat, &c.] Ad majorem hujus difficultatis elucidationem Christi genealogiam ex Scripturis, & Sanctis Patribus præsertim Damasceno de promptam in sequenti arbore describi curavimus.

Ibidem v. 5. [Salmon autem genuit Booz de Rahab.] Quomodo potuit Salmon generare filios ex Rahab meretrice Jericuntina, si ipse non est ingressus terram promissionis: nullus enim ex iis, qui ab Ægypto discenderunt, in terram promissionis pedem intulit præter Josue, & Caleb. Hæc objectio est ejusdem Ahmedis. Respondeo, licet Salmon fuerit ex iis viris, qui ex Ægypto discederat, nihilominus non fuit comprehensus Dei maledicto. Nam nondum attigerat vigesimum annum. Colligitur ex cap. 14. v. 29. Num. [In solitudine hac jacebunt cadavera velta Omnes, qui numerati essent à viginti annis, & supra, & murmur astis contra me.]

Ibid. v. 8.] Joram genuit Oziam.] Qui tamen fuit abnepos, non verò filius Joram. Nam 4. Reg. 8. Joram genuit Ochoziam. Hic genuit Joas, ut ex cap. 12. Joas genuit Amasiam; ita cap. 14. Hic denique genuit Oziam, seu Azariam. Cur ergo S. Euangelista reliquit illos tres intermedios? Respondeo, quia noluit exceedere tessera decadem personarum. Ita S. Hieron. Cur verò hos potius prætermisit, quam alios, ratio in promptu est, quia hi tres geniti erant ex Athalia filia impiissimi Achabi, & Jezabelis, quo-
rum